

"Kanadai Magyar Újság"
egységes
"KANADAI MAGYAR
HIRLAP"
Kanada és az angol bi-
rodalom elterjedtebb,
vessző magyar hetilapja
amely mindenkor szent-
lelki várt meg az ide-
gben azokat magyar-
ság érdekeit és a kan-
dai polgárokat magától
jogokat, igyekszik ki-
vívni minden honfitársunk
számára.
Előfizetési díj egy évre:
\$8.00. Az áhazás és
kiszámla egy évre \$4.00
Szerkesztőség és kiadó-
hivatal 375 Hargrave St.
WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
BRIDGEBURG
CALGARY
CHICAGO
CHIPPAWA
CHURCHILL
FORD CITY
FORT ERIB
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUINCY
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
STURGEON
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet-

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Nyugat

BEKEVAR
CANADA
CALGARY
CHICAGO
CHIPPAWA
CHURCHILL
FORD CITY
FORT ERIB
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUINCY
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
STURGEON
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

"Canadian
Hungarian News"
Combined with the
"CANADIAN
HUNGARIAN JOURNAL"
An Independent Weekly
Published in the Magyar
Language. Circulating
in all the Provinces of
the Dominion of Can-
ada and largest of all
Hungarian Papers within
the entire British
Empire.
Editorial Offices and
Printing Plant
375 Hargrave St.,
WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription \$8.
to Foreign Countries \$9.

VOL. VIII EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA. 1931. NOVEMBER 5 CSÜTÖRTÖK

No. 45 SZAM

AMERICA NAMED AFTER HUNGARY'S SAINT

By The Rev. John Lenhart, O.M. Cap
Reprinted from the "Our Sunday
Visitor"

I fancy I see hundreds of thou-
sands of readers rising up to correct
me, for do not all textbooks of history
teach that America was named after
Amerigo Vesputci? Yes, the school
books do tell us this, but "Amerigo"
is the Italian name for Emeric, which
in turn, is the Hungarian name for
Henry.

In May of this year there began a
series of national and ecclesiastical
celebrations in Hungary to commem-
orate the Ninth Centenary of the
death of Prince Emeric, son of St.
Stephen, the first king of Hungary.
Emeric died before his father, and
therefore could not succeed to the
throne.

Hungary celebrated last year the
500th anniversary of its great son,
St. Emeric, "Prince of Hungary".
Few people of this country know that
this Hungarian saint has been chosen
America's patron saint and that Amer-
ica means literally no more than: St.
Emeric's land.

Many fanciful derivations of the
name America have been advanced in
the course of time. Nowadays schol-
ars are of but one opinion, that the
newly discovered continent was named
by the famous Catholic priest and
map designer, Martin Waldseemüller
in 1507 with the present name of "A-
merica".

Up to the 16th century the Chris-
tian name of a person was always se-
lected in naming a country, district
or town after distinguished persons.
Maryland is named after the Queen
Henrietta Mary, of England. Caroli-
na after King Charles II, of England.
Louisiana after King Louis XIV, of
France. And in this way America
took its origin from the Christian na-
me of Vesputci and not of his fami-
ly. If the newly discovered continent
had been named in the 16th century
after its real discoverer Columbus, it
would have received the name St.
Christopher or Christophoria, and
never Columbus.

The Christian name of Vesputci
was Amerigo, or in Latin Americus.
But who was that saint? Nobody else
than St. Emeric, the Prince of Hun-
gary. The name Amerigo is still in
use in Italy. Its French and English
equivalents are Emeric. There is no
other St. Emeric besides the Prince
of Hungary. Therefore it is plain
that Vesputci was baptized in the
name of St. Emeric. Since our con-
tinent took its name from Vesputci's
Christian name, it is certain that A-
merica means literally nothing else
than St. Emeric's land. The Catholic
priest Waldseemüller accordingly
placed our continent in 1507 under
the special patronage of the Hun-
garian saint.

Yet we have a better explanation
of the German name Emmerich or
Emery. St. Emeric's mother was the
sister of the German emperor, St.
Henry. Emmerich is but another
form of the German Heinrich. St.
Emeric received, therefore his name
in honor of his uncle, St. Henry II,
of Germany. Through St. Emeric
America was also placed in 1507
under the patronage of St. Henry.

Scholars have known for the last
four hundred years that America
bears its proud name in honor of
Amerigo Vesputci. Yet the same
scholars overlook the fact that Ves-
putci's and America's patron saint is
St. Emeric. Through a strange coin-
cidence a German savant in a French
town gave the newly discovered con-
tinent an Hungarian saint as patron
when naming it after an Italian dis-
coverer.

MEGNYILT A UNITED GRAIN GROWERS NAGYGYÜLESE

November első napjaiban Cal-
garyban gyűltek össze a három
preritartomány farmerel, hogy a
United Grain Growers nevű
szövetkezet problémáit megbeszél-
hessék. A nagygyűlésen
több mint háromszáz gabona-
termelő és állattenyésztő dele-
gátus jelent meg.

AGYONNYOMOTT EGY MAGYART A BANYAKÖTÉL

VIGYÁZATLANSAZ ALDÖZATA LETT GÖNCZY GÉZA PICTURE BUTT,
ALBERTÁBAN — SAJÁT BANYÁJÁBAN ERTE UTOL A FIATAL
MAGYART A HALÁL

A lethbridgei magyarságnak ismét
gyászra van. Ismét egy derék magyar
őnyász költözött el az é.ék sorából
szerencsétlenség következtében. A 19
éves Gönczy Gézát tulajdon édesapja-
nak bányájában érte a katasztrófa.
Vég és mielőtt segíthettek volna raj-
ta, már halott volt. A sajnálatos eset-
ről Szarka József és a "Lethbridge
Herald" tudósítása nyomán a követ-
kezőkben számolhatunk be:

Gönczy Lajos, a Saskatchewan el-
ső telepese egyike 23 évvel ezelőtt
hagyta el az Esterházy melletti Ka-
posvár telepet és szerződött a kő-
szarvát a csúskánnyal. Azóta Leth-
bridge környékén bányászott, míg
az évben Picture Butte telepen. Ba-
nyát vásárolt magának megtakarított
pénzeszközéből, hogy két munkanél-
küli fiát is alkalmazhassa. Az ifjabb
Gönczy Lajos a szénmérését végezte,
míg Géza az aknában közlekedő csil-
lék felvonózerkezetét kezelte. Ez
utóbbinak a drótkötél-orsója okozta
végül is véstét.

Múlt hétfőn reggel az ifjabb Gö-
nczy Lajosnak a városban akadt dolga
a így édesapja egy másik bányászati
dolgozattól a városban. Géza pedig
fennmaradt a felszínen, hogy a felvo-
nót működésbe hozza, mikor arra jel-
zést kap. Rövid idő alatt négy tele
csillék húztak fel és már az ötödik fel
húzására adott jelzést id. Gönczy La-

jos, amikor a felvonózerkezet egy-
szerre hirtelen megakadt. Hiába
csengettett ujból és ujból a fának,
ugyanezzel "hoist" csak nem moz-
dult.

A roszat sejtő apa ezután nagy-
nehezen felkapaszkodott a felvonó-
hálzába, ahol szivettépi látvány tár-
tult elője: fia Gönczy Géza holtan fe-
kült a felvonózerkezet orsóján, a
drótkötélodrony valamiképpen kö-
rülcsavarodott rajta és menthetle-
nül agyonnyomta. Miután deHart bá-
nyafelügyelő, valamint a beldézt
többi tanu állítása szerint a szerke-
zetnek semmi hibája nem volt és a
szerencsétlenség után is kifogástala-
nül működött, késégtelenül Gönczy
Géza vizsgáztatlansága okozhatta a tra-
gédiát.

A fiatalon elhunyt magyar bá-
nyászott okt. 28-án helyezték örök nyu-
galomra a r.k. temetőben. A leth-
bridgei magyarság nagy számban je-
lent meg a gyászszertéségen és isme-
rősei közül 24 koszorúval kísérte ut-
olsó útjára. Ezenkívül koszorút he-
lyeztek sírhalmára keresztanyja Szar-
ka József és neje, nagynyja, özv.
Szarka Györgyné, továbbá Deák Jó-
zsef, Horvath József, Matiz József
Miklós László, Nagy Péter, özv. Szar-
kóné, Szakács Mária, Tami József
ifj. Tóth István, Vojtkó István és
családjaik.

Szovjet-Japán surlódás

Mandzsúria miatt

A kínai-japán bonyodalom a-
helyett, hogy megoldódott volna,
még jobban összehozódott
az elmulrt hét folyamán. A
Népszövetség ugyan határozott
formában felszólította Japánt,
hogy november 16-ikáig feltét-
lenül ürítse ki a megszállott
mandzsúriai tartományokat, a
szovjet állítólagos beavatkozása
következtében azonban Japán
az utóbbi napokban nem volt
hajlandó semmiféle engedékeny
ságre, mindaddig, míg az orosz
csapatokat vissza nem vonják
a veszélyeztetett határról.

Habár Japán sem az Egyesült
Államok nagykövetének, sem
pedig a Népszövetség megbí-
vottjának nem adott határozott
választ a kiürítést követelő jegy-
zékre, az volt az általános fel-
fogás, hogy ezen kötelezettsége
elől semmiképpen sem térhet ki.
Az utóbbi napokban azonban a
Mandzsúriát megszálló japán
csapatoknak menekültek hírl
hozták, hogy 20-30 ezer ember-
ből álló orosz hadsereg várja a
japánok kivonulását, hogy az-
után birtokába vehesse a kérdé-
ses területeket.

Hatszáz ezer magyar van az Egyesültekben

Végre nyilvánosságra kerül-
tek az 1930-i amerikai népszá-
málási adatok legfontosabb pont
jai. A legutóbbi népszámlálás
12 millió néget, 1,500,000 mexi-
cót 332 ezer indiánt és mintegy
250 ezer ázsiait ölel fel. A fe-
hér faj összesen 90 százalékot
tesz ki, a fekete pedig megkö-
zelítően a lakosság egy tizedét
alkotja.

A háború előtt Amerika iga-
ny Mekkája volt a beözönlő eu-
rópai bevándorlók számára. A be-
vándorlók beláthatatlan sora,
amelyek 110 év alatt 49 millió
idegenszületésű egyént öleltek
fel, a megszigorított bevándor-
lás miatt ugyszóán egészen el-
apadtak.

A helyzet megértéséhez tud-
nunk kell, hogy míg az oroszok
kezelik az észak-mandzsúriai va-
sútvonalat, az ugynevezett Tao-
nan-Tsitsikar vasutat teljesen
a japánok építették. Természe-
tesen eszerint mindkét ország
érdekelve van Mandzsúriában.
A japánok azonban rájöttek ar-
ra, hogy állítólag az oroszok
nemcsak hadiszerekek látják el
a japán lakosságot megtáma-
dó kínai bandákat, hanem ma-
gát a kínai hadsereget is orosz
altisztek képezik ki.

Ma még nehéz volna tiszta
képet alkotni a helyzetről, kü-
lönösen miután Karakhan he-
lyettes orosz külügyi népbiztos
kerekén tagadja a japánok ál-
tal emelt vádakait. Mindeneset-
re elmérgesíti a helyzetet, hogy
Mandzsúriában teljes a fejelen-
ség és abban a percben, amikor
a japánok kiteszik a lábukat, a
fosztogató és gyilkoló bandák
lesznek ismét urak az egész or-
szágban. A Népszövetség béke-
apostolait tehát alaposan pró-
bára teszi ez a fogas ázsiai kér-
des, mely könnyen lángba borít-
hatja a távol keleti államokat.

ÚJ KORSZAK ELŐTT A BÉKEREVÍZIÓ

BORAH SZENÁTOR KEZDEMÉNYEZÉSÉRE GRIASI JELENTŐSEGO
KERDESEKBE DÖNTÖTT WASHINGTONBAN HOOVER ÉS LAVAL —
NEM HIABA CSÖRGÖTT A TRIANONI LANCOKAT AZ EGYESÜLTEK
ÉS KANADA MAGYARSÁGA

Bár az amerikai és kanadai sajtóban nem éledződött ki a Hoover és La-
val elnök között lefolyt háromnapos tárgyalások politikai háttere, kétsége-
len, hogy Európa kisebbségi kérdését éppenugy megvitatta a két államférfi,
mint a lezárás problémáit. Beavattottak nagyon jól tudják, hogy az egész
világra kiható konferenciának legfontosabb eredményeit nem hozták nyilván-
osságra és az is napról-napra valószínűbbnek látszik, hogy nem csupán gaz-
dasági kérdésekről döntöttek Washingtonban. Elvitathatatlanul francia a-
kernek számít, Hoover elnöknek az az ígérete, hogy az Egyesült Államok
nem fog újabb pénzügyi halasztást kérni Németországra számára Franciaor-
szág megkérdezése nélkül, emellett azonban más megállapodások is jöttek
létre a két diplomata között, amiről ma még nem számolhatunk be a lapok.

Laval washingtoni látogatása revízió szempontjából igen nagy jelen-
tőséggel bír. A Borah-Laval tárgyalások a revízió kérdése szempontjából pá-
ratlanok a lefolyt és esztendő alatt a az érdeklődést nemcsak a politikai sz-
emélyiségek, hanem "a laikusok" közt is nagyon felkeltették.

A revízió törvényszerűségeitől az mintegy a harmadik kezdőpont-
nak lehetne tekinteni. Az első korak a békeszerződések aláírásával kez-
dődt meg és az azokat követő első években ugyszóán még a magyar, vagy
középséps hatalom szót sem ejthette ki az ember: minden a békeszerződések
és a győztes hatalmak jegyében állt. Ez az első időszak befejeződött 1927 ju-
nius 21-én, amidően Rotherme "Hungary's Place in the Sun" című cikke meg-
jelent.

E cikk megjelenése után a Nagymagyarország felé vezető tövisek ut-
második szakaszához érkeztünk. A revízió kérdését most már nyíltan lehet-
ett tárgyalni a nemcsak írók és publicisták, hanem államférfiak pl. Mussoli-
ni, Borah stb. is súlyos nyilatkozatokat tettek Magyarország talpraállítása
érdekében. Sőt francia írók és államférfiak is elismerték a békekötésből eredő
igazságtalanságok orvoslásának szükségességét. A kérdés nyílt tárgya-
ra nemzetközi konferenciák vagy kormányközi összejöveteleken azonban még
mindig nem volt lehetőség.

Laval látogatása azonban végre megérlelte azt az időpontot, amelynél
a revízió kérdése nemcsak hivatkózás tárgyát, hanem tárgyalás komoly a-
lapját képezi. Igen kedvezőnek vehető az a körülmény is, hogy Laval a ver-
saillesi béke ratifikálását ellenző parlamentnek legújabb vezető tagja volt és
hogy Laval látogatását ugyszóán azonnal követi Grandi Amerikába érke-
zése. Grandinak a revízióra vonatkozó nézete semmiben semmiben sem kü-
lönbséket Borah és az amerikai szenátus véleményének többségétől.

A Borah-Laval tárgyalások — jóllehet azoknak csak igen kis része sz-
vargott ki a napisajtóba — igen felratták az érdeklődést, úgyhogy az az idő-
pont igen alkalmas arra, hogy a revízióra a világ figyelmét felhívjuk. Az ér-
deklődésnek első megnyilvánulási alakja a Borahhoz érkezett táviratok és leve-
lek érési száma, melyben az érdekeltek magyarok, csehek, románok stb. ü-
dvözlik, illetve élesen kritizálják az idáohi szenátor nyilatkozatait és állás-
foglalását.

E kiemelt vezető szervezeti határozottan a revízió mellett vannak:
Lord Rotherme lapja, W.R. Hearst lapja, Lord Beaverbrook lapja, az
egyes olasz, német, osztrák, skandináv, bolgár, finn spanyol holland és
természetesen a magyar sajtó. Franciaországban többek közt a La Croix.
A francia irodalmi nagyságok közül Anatole France, Romain Rolland, Fabre-
Luce, Jean de Bonnefont, Jean Jerome Tharaud stb. Egyetemi hírességek
közül: Dupuis, Gidel, Guy de Lapradelle stb.

A csehek és románok a mostani helyzetet rendszerint két okkal indok-
olják: 1.) Ha vannak is most igazságtalanságok, azokat helyben kell hely-
ni, mivel a régi időben a magyar uralom alatt még több (?) igazságtalanság
történt (a cél igazságot és békét teremteni, függetlenül attól, hogy azelőtt
milyen volt a helyzet) 2.) a régi határok visszaállításával három és félmillió
magyar visszajutna ugyan Magyarországhoz, de ugyanakkor kétfélmillió hét-
száznyolcvanezer román, négyezer ezer szerb (semmi cseh) stb. jutna ma-
gyar fennhatóság alá. Pedig ha Rotherme által javo-
solt határokat meghúznák, az elszakított magyarországi zöme visszakerülne az
anyacsaraszághoz anélkül, hogy románokat vagy szerbeket "magyar szarnok-
sá" alá kellene vetni.

Az angol nyelvet beszélő országok valamennyijében a vezető férfiak
ma már kétségtelenül megállapították, hogy országaik egyetlen érdeke az,
hogy Európában béke és rend legyen. Azt is megállapították, hogy a béké-
nek egyedüli akadályja a gazdasági világkriszisek főoka: a közép és kelet
európai tarthatatlan állapotok. E tarthatatlan állapotok revíziója tehát az
angol nyelvet beszélő népek életkérdése is. Most kell tehát minden kanadai
honfitársunk a minden angol beszélő ember figyelmét felhívunk arra,
hogy a revízió kérdését tanulmányozza s annak mielőbbi végrehajtása érde-
kében minden lehetőet megtegyen.

...

A hamiltoni magyar református egyház tagjai kérsére a vezetőség
sürgőnyt adott fel a Washingtonban látogató Pierre Laval francia köztársá-
gi miniszterelnöknek az alábbi szöveggel: "Ismerve az igazság felé hajló
szívét, legyen szabad figyelmestennünk, hogy az örendelkezési jognak Köz-
peurópa népeire való kiterjesztése nagyban elősegítene a világ békéjét és
jólétét s egyben könnyítene azon nemzetek lelkén, melyek felétek a tri-
anoni békeszerződés keresztülhajítását érzik."
Erdékes, hogy a "Hamilton Herald" amely készséggel közölte a fent
idézett sürgőnyt, aznap vezércikkében a leghatározottabb hangon követeli
a békeszerződések revízióját, mondván, hogy a világ-béke érdekében folyta-
tott küzdelemben addig nem lesznek eredmények, míg a jelenlegi nagy ba'ok
forrását, Közpeurópa égető kérdéseit rendezni nem hajlandók az érdekeltek
felek.

Csak türelem! "Az isten malmait lassan őrölnek" ... de őrölnek!

MUNKASTÁBOROKAT NYITNAK ALBERTÁBAN

Az albertai tartományi kor-
mány a közfelmúlban értesítést
kapott Ottawából, mely szer-
int a birodalmi államkincstár
hajlandó minden egyes munka-
nélküli után 50 centet fizetni
naponként feltéve, ha ezeket
munkástáborokban foglalkoz-
tatják utépítéssel, erdőirtással,
avagy más hasznos vállalkozás-
sal kapcsolatban. Hír szerint a
munkásoknak naponként egy
dollár és 60 centet fizetnének.

TELJES NAPFOGYATKOZÁS LESZ QUEBECBEN

A Canadian Press jelenti
Montrealből, hogy jövő évi au-
gusztus 31.-én egy száz mérföl-
des földterületen teljes napfo-
gyatkozást észlelhetnek Quebec
lakosai. A különleges természe-
ti jelenségek egy és fél percig
gyönyörködhetnek az érdeklő-
dők, míg utána teljes 22 eszten-
deig nem lesz teljes napfogya-
tkozás Kanadában. A legutolsó
napfogatkozást 1925 január hó
24.-én észlelték Ontarióban, kü-
lönösen a Niagara-félszigeten.

Dolláros buzáról álmodnak a farmerek

KANADA ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK FELE TEKINTENEK A KE-
NYÉRFOGYASZTÓ EMBERMILLIÓK — OROSZORSZÁG, ARGENTINA S
AUSTRÁLIA LETUNTEK A GABONAPIACRÓL — ELÉRTE A 70
CENTES ÁRFOLYAMOT A KANADAI BUZA BUSHELJÁ

A már-már reménytelennek látszó
világpiac az egyszer ismét rádőlt a
spekulánsok számításaira. Ezúttal pe-
dig nemcsak a kis vidéki spekulán-
sok, hanem az egymás ellen liciáló
nagy gabonatermelő államok is ráfi-
zettek. A hivatalos és nem hivatalos
becslések ellenére ugyanis egyszerre
apadásnak indult a világ gabonakész-
lete és így a fogyasztók egy része
kénytelen-kelletlen jobb minőségű, de
drágább buzához folyamodott. En-
nek tudható be azután, hogy a kana-
di buza legmagasabb fokozatár:
már több mint 70 centet kálnak és
végre fellendült a gabona-kivitel a
kanadai kikötőkől.

Amellett ugyanis, hogy az argen-
tinal és ausztráliai új termés nem i-
gérkezik olyan bőségesnek, mint elei-
te hitték, csak januárban kerülhet
piacra az első buzaszállítmány. Addig
pedig a kenyérfogyasztó nemzetek
nem várhatnak és ennek folytán ugy-
Kanadából, mint az Egyesült Áll-
amokból megelégnék a gabona-kivittel.
Oroszország hónapokon keresztül ug-
yszóán teljesen uralta az európai ga-
bonapiacot, végül is azonban a szov-

jet kénytelen visszavásárolni az első
vetkező hónapokra köztölt szállítási
szerződéseit, miután még rekvirálás
arán sem tudnak annyit buzát össze-
szedni, mint amennyit már előre el-
adtak. Nagyban hozzájárul a kanadai
buza kelendőségéhez az a körülmény
is, hogy még a lengyelországi roszter
més is gyengének bizonyult, amire
pedig Németországban erősen számí-
tottak. Montreal és Vancouver az
utóbbi hetek folyamán több mint há-
rommillió bushelt indított utnak az
európai kikötők felé és különösen a
csendes-tengeri kikötővárosba olyan
tömegesen érkeztek a rendelések,
hogy a novemberi és decemberi szál-
lítások felül fogják múlni az eddigi
rekordokat. Emellett egész Kanada
területén csupán 132 millió bushel bu-
zát szállítottak be a farmerek a tava-
lyi melegező időszak 180 millió bu-
shejával szemben, viszont becslés sze-
rint még mintegy 60 millió bushel bu-
za várja a farmakon az egy dolláros
árfolyamot, amiről mostanában talán
mégis több joggal álmodoznak a gaz-
dák, mint akár néhány héttel ezelőtt.

BEISMERTE TETTÉT A BIA-TORBÁGYI MERÉNYLŐ

TITOKZATOS SZERVEZET ÁLL MATUSKA SZILVESZTER
RÉMTETTE MÖGÖTT? — IZGALMAS RÉSZLETEKET BO-
GOZOTT KI A BÉCSI RENDŐRSÉG — KIK TETTEK EGYIK
NAPRÓL A MASIKRA GYÁROSA MATUSKAT CSAK AZÉRT
HOGY ROBBANÓANYAGHOZ JUTHASSANAK?

Kerekén egy hónapra a bla-
torbágyi vasut-robbantás első-
vetése után Matuska Szilvesz-
ter, a csantavéri születésű ke-
reskedő a bécsi rendőrségen be-
ismerte tettét és az október 6-
i európai napilapok már köz-
lik is a világgrázsoló bűnügy
részleteit. Bár egyideig vélet-
len kisiklásnak szerették volna
minősíteni a gázoltakat azok, a-
kiknek — úgy látszik — érde-
kük félrevezetni a közvéle-
ményt, a véletlen ugy hozta ma-
gával, hogy éppen a szocialista
Bécs rendőrsége és nem a bu-
dapesti hatóságok tartóztatták
le a merénylőt. Miután minden
jerr arra vall, hogy egy nemzet-
közi bűnszövetkezet utasításá-
ra követte el rémtettét a lelket-
len emberi szörnyeteg, olvasón-
kat is bizonyára érdekelni fog-
ja a nyomozás menete.

Emlékeztet, hogy a torbágyi
merénylet követő napon több
bécsi lapban olyan híradások je-
lentek meg, hogy a torbágyi sze-
rencsétlenség nem robbantásos
merénylet, hanem vonatkisziklás
következtében történt. Mint utó-
bbi kiderült, ezeket a félreve-
zetésre szánt cikkeket minden-
egyik lapnak Matuska Szilvesz-
ter küldte be, akinek neve a tu-
dósításban is szerepelt, s ugy-
van feltüntetve, mint aki a ka-
tasztrófát szerencsénen uszta
meg.

Hat napon át vallatták már a
bécsi rendőrfőnökségen Matus-
ka Szilvesztert, kit a magyar-
országi nyomozás a torbágyi
merénylet elkövetésével gyanu-
sított. A budapesti rendőrség
állhatatosan kitartott gyanuja
mellett és a széleskörű nyomozás
Folytatás az 5-ik oldalon

LEGUJABB HIREK

TIZENHÁROM EURÓPAI NEMZET, az első között Magyarország, to-
vább Albánia, Ausztrália, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Hollandia
Japán, Latvia Luxemburg Oroszország és Ujzealand követték az Egyesült Ál-
lamok példáját és a Népszövetségnek okt. 31-én küldött jegyzékükben ki-
mondták, hogy egy álló esztendőig tartózkodni fognak a hadiszerek gyár-
tásától. Német és Olaszország csatlakozása későbbön áll.

"MOLNAR FERENC "LILION" című színművével nyitotta meg a to-
rontói Hart House színház esztendő előadásának sorát. A torontói nagy angol
lapok észinté elismeréssel írnak nemcsak a szereplők egyszerű játékaról,
hanem a magyar szerzőről is, aki ilyen egyszerű alkalmat adott a színpadi
jellem-alakításra.

SZÁZ REGINAI NINCSTELEN munkanélküli kérte a hatóságokat arra,
hogy deportálják őket, miután nem tudnak miből megélni. A városi tanács
megbizására Balfour polgármester minden lehető alkövetett a birodalmi kon-
mánnál a válóság helyzetbe került emberek hazaküldése érdekében, azon-
ban mindaddig nem sok sikerrel.

MÉREGMENTESÍTETTE A MOTORGÁZAKAT szenzációs találma-
nyával egy Gordon Marsh nevű torontói szerelő. A teljesen automatikusan
működő nagyjövőjű szerkezet segítségével a monoxid kipuffogó gáz ártal-
matlan hidrogén és nitrogén keverékké alakul át. A találmány bevezetése
több ezer emberéletet fog megmenteni évente.

A SZOVJET 140,000 LUXUSAUTOMOBILT hoz forgalomba évente,
miután november 1-én végezték be az épitési munkálatokat a Nizsnij-Novgorod
melletti "Ford" autógyárban, melyet a detroiti autóműgyártás tervei
szerint szereltek fel amerikai gépekkel. Tekintettel arra, hogy a Fordnál
kötött szerződés értelmében Oroszország határain kívül nem értékesíthetik
a gyártmányokat, a szakértők nem tudják elgondolni, hogy mit fog csinálni
a szovjet a temérdek luxusautóval.

MAGYAR KOMMUNISTÁK TARTÓZTATTOTTE le a torontói rendőrség
az ukrán halibban történt veresédsébi kifolyólag — jelenti a "Canadian Press"
távirati iroda. A sajtó képviselőinek nem sikerült a tartóztatott magyar ne-
vét megtudni, miután a rendőrség azt titokban tartotta.